

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Beantwoording politieke vragen CDA - Bestemd vermogen van de voormalige gemeente Giessenlanden voor de afrit A27

Datum : 1 juli 2024

Zaaknummer : 1215486

Portefeuillehouder : M.van Helden

Behandelend ambtenaar : C. van Santen/W. Andeweg

Geachte heer De Jong,

Op 12 juni jl. stelde u politieke vragen aan het college conform artikel 55 van het Reglement van Orde. Via deze raadsinformatiebrief worden uw vragen beantwoord.

Toelichting:

Op pagina 24 van de Kadernota 2024, die op 6 juli 2023 door onze gemeenteraad werd vastgesteld, wordt een schematisch overzichtje van de Algemene Reserve van de gemeente Molenlanden weergegeven. Uit dat schema blijkt dat € 4,9 mln bestemd is voor een gemeentelijke bijdrage aan de afrit A27. Daar hebben we onderstaande vragen over. Bijlage: raadsinformatiebrief d.d. 12 december 2023

Vraag 1:

Die € 4,9 mln is een afspraak die bij de totstandkoming van de gemeente Molenlanden tussen haar rechtsvoorgangers Giessenlanden en Molenwaard gemaakt werd. De afspraak hield in dat een deel van het vermogen dat Giessenlanden naar Molenlanden zou overhevelen, aangewend zou worden t.b.v. een Giessenlandse wens, die bij de verbreding van de A27 door Rijkswaterstaat (hierna: RWS) als meerwerk zou worden meegenomen in de aanbesteding. Is dat correct?

Antwoord:

Op 12 september 2015 heeft de gemeenteraad van Giessenlanden, onder de noemer 'Verbetering infrastructuur Arkel/Hoogblokland i.r.t. afslag A27', een bedrag van € 5 mln vastgelegd als bestemd vermogen voor een mogelijke aansluiting van het onderliggende wegennet, m.n. de Vlietskade in Arkel, op bedrijventerrein Groote Haar en daarmee, via de 'Aansluiting Scheiwijk', op de A27.

De besluitvorming hierover betrof een uitgebreidere lijst 'Bestemming vermogen', waarvan de € 5 mln onderdeel uitmaakte. Deze lijst was opgesteld vanuit de wens van de gemeente Giessenlanden om (een substantieel deel van) de algemene reserve in te zetten voor de realisatie en handhaving van een goed voorzieningenniveau in de Giessenlandse dorpen. En daarmee bij te dragen aan het structureel waarborgen van de vitaliteit en de kracht van de Giessenlandse samenleving. Op de lijst stond bijvoorbeeld ook het MFC Hoogblokland.

De mogelijke aansluiting van het onderliggende wegennet via bedrijventerrein Groote Haar op de A27 maakt geen onderdeel van het project 'Verbreding A27 Houten – Hooipolder', dus ook niet als "meerwerk".

Vraag 2:

Wij verwijzen naar de bijgevoegde raadsinformatiebrief van 12 december 2023. Dat meerwerk zal niet te maken gehad hebben met de aansluiting van Groote Haar aan de A27 omdat dit een bestuurlijke afstemming van Gorinchem met RWS was, waar Molenlanden buiten stond, én omdat het onderlinge wegennet ten gevolge van deze aansluiting geen effect ondervindt. Maar wat was dan wel de wens van de gemeente Giessenlanden, waar € 4,9 mln voor uitgetrokken werd?

Antwoord:

De wens van de gemeente Giessenlanden was om knelpunten in het onderliggende wegennet op te lossen, m.n. rond de ontsluiting van bedrijventerrein Vlietskade in Arkel. Dit vanwege de overlast door vrachtverkeer van en naar de Vlietskade op de Stationsweg in Arkel en de Bazeldijk in Hoogblokland en de slechte bereikbaarheid van bedrijventerrein Vlietskade.

Als onderdeel van de variantenstudie voor de 'Aansluiting Scheiwijk', heeft Giessenlanden samen met Gorinchem onderzoek laten doen naar de mogelijkheden om Groote Haar/ de A27 aan te sluiten op het onderliggende wegennet. Uit deze studie bleek dat door een eventuele aansluiting de overlast op de Stationsweg en de Bazeldijk zou verminderen en de bereikbaarheid van bedrijventerrein Vlietskade zou verbeteren. Maar ook dat de aansluiting nieuwe knelpunten zou veroorzaken, m.n. voor de verkeersveiligheid en de -afwikkeling in Hoornaar, de kern Hoogblokland in Giessenlanden en de Grote en Kleine Haarse Kade in Gorinchem.

Voor het oplossen van deze nieuwe knelpunten zouden zeer ingrijpende en kostbare maatregelen noodzakelijk zijn.

Op 15 juni 2015 hebben de gemeente Gorinchem en Rijkswaterstaat, om de Aansluiting Scheiwijk procedureel te borgen binnen het project Verbreding A27, in een bestuursovereenkomst vastgelegd dat bedrijventerrein Groote Haar alleen wordt aangesloten op de A27 en zodoende niet op het onderliggende wegennet.

Omdat de Aansluiting Scheiwijk op Giessenlands grondgebied zou komen te liggen en de hierbij behorende verbindingsweg deels, hebben Giessenlanden en Gorinchem op 8 december 2015 een convenant afgesloten om de ontsluiting van Groote Haar planologisch te verankeren via het Bestemmingsplan Aansluiting Scheiwijk en Bestemmingsplan Groote Haar, om daarmee de ontsluiting van bedrijventerrein Groote Haar planologisch te zekeren.

De bestuursovereenkomst en het convenant zijn om procedurele redenen en vanwege de strakke planning van het project Verbreding A27 tot stand gekomen. Een eventuele aansluiting van de A27 op het onderliggende wegennet maakt zodoende weliswaar geen onderdeel uit van het tracébesluit voor de verbreding van de A27, maar was daarmee op termijn nog niet uitgesloten.

Daarom is in het convenant tussen Giessenlanden en Gorinchem tevens vastgelegd dat beide gemeenten samen verder gaan het met onderzoek naar de mogelijkheden voor een aansluiting op Groote Haar om bestaande knelpunten in het onderliggend wegennet op de langere termijn te kunnen oplossen.

In de jaren daarna hebben een aantal verkenningen en onderzoeken plaatsgevonden.

Vanwege de eerder genoemde nieuwe knelpunten die de aansluiting met zich mee zou brengen, lag de focus hierbij vooral op een ontsluitingsvariant, waarbij Bedrijventerrein Vlietskade ontsloten zou worden via de Haarbrug, bedrijventerrein Papland in Gorinchem en de aansluiting A15 Gorinchem-oost.

Uiteindelijk is in 2018 geconcludeerd dat de kosten van alle varianten te hoog waren, deze te weinig oplossingen boden en te veel nieuwe problemen zouden opleveren.

Omdat de onderzoeken uiteindelijk ca. € 100.000,- euro hebben gekost, is het bestemd vermogen 'Afrit A27' verlaagd van € 5 naar 4,9 mln.

Bij de totstandkoming van de gemeente Molenlanden in 2019, is dit bestemd vermogen geconsolideerd voor het geval zich binnen afzienbare tijd alsnog een mogelijkheid zou voordoen voor een concrete oplossing voor de ontsluiting van Bedrijventerrein Vlietskade. Hiervoor is in de meerjarenbegroting eveneens een aanvullend onderzoeksbudget van € 100.000,- gereserveerd.

Maar het uitzicht op de mogelijkheid voor een oplossing is nog steeds dermate onzeker, ook gezien de onzekerheid rond het Station Gorinchem Noord en de stand van zaken van de feitelijke ontwikkeling van Groote Haar, dat er onvoldoende basis is om het bestemd vermogen in stand te houden. Hetzelfde geldt voor de reservering voor het onderzoeksbudget.

Vraag 3:

Op 30 mei jl. werd door Rijkswaterstaat in samenwerking met het dorpsberaad van Hoog Blokland een informatiebijeenkomst gehouden, waar niet expliciet werd aangegeven dat ten behoeve van de leefbaarheid van de omwonenden door de gemeente Molenlanden aanvullend geïnvesteerd wordt. Ook hebben we over de aanwending van de € 4,9 mln van u geen nadere informatie ontvangen.

Bestaat de wens nog, en als die er niet is: is de wens dan verdwenen maar tegelijk ook in vervulling gegaan? Waarom hebben we in dat geval daar geen informatie over ontvangen?

Antwoord:

Tijdens de betreffende informatiebijeenkomst zijn de inwoners van Hoogblokland door Rijkswaterstaat en Alseen geïnformeerd over de start van de werkzaamheden van het project 'Verbreding A27 Houten – Hooipolder' en de tijdelijke gevolgen/ overlast die dit kan opleveren voor Hoogblokland. Omdat er geen relatie is tussen het bestemd vermogen 'Afrit A27' en het feitelijke project Verbreding A27 en het feit dat dit bestemd vermogen slechts deels gerelateerd is aan Hoogblokland, is dit ook geen onderwerp geweest bij deze bijeenkomst.

Er is daarnaast geen sprake van "aanwending" van het bestemd vermogen 'Afrit A27'.

De wens om de knelpunten rond de ontsluiting van bedrijventerrein Vlietskade in Arkel op te lossen bestaat nog steeds, maar er is geen uitzicht op een oplossing.

Vraag 4:

Als de wens er nog wel is: heeft u die dan op het juiste moment onder de aandacht van RWS gebracht?

Als u deze wens wel onder de aandacht van Rijkswaterstaat gebracht heeft: wanneer moeten we dan de factuur van € 4,9 mln voldoen, en wat krijgen we in dat geval geleverd in ruil voor de betaling?

Antwoord:

Rijkswaterstaat was tijdens de voorbereidingen van het project 'Verbreding A27 Houten – Hooipolder' op de hoogte van het onderzoek van Giessenlanden en Gorinchem naar de mogelijkheden om Groote Haar / de A27 aan te sluiten op het onderliggende wegennet.

De mogelijk aansluiting van het onderliggende wegennet via bedrijventerrein Groote Haar op de A27 maakt geen onderdeel van het project 'Verbreding A27 Houten – Hooipolder', laat staan dat er sprake zou zijn van een factuur.

Vraag 5:

(Deze vraag is voor ons de belangrijkste vraag, en heeft een zéér hoog politiek gehalte)

Is die € 4,9 mln door de gemeenteraad van Giessenlanden ingebracht in Molenlanden of ondergebracht bij de gemeenteraad van Molenlanden? In het eerste geval heeft onze gemeenteraad geld beschikbaar gekregen voor een bepaald doel, en kan over het geld vrij beschikt worden als het doel niet meer bestaat. In het tweede geval is het geld een legaat van de gemeenteraad van Giessenlanden aan de inwoners rondom de A27 geweest, en heeft die Raad van Giessenlanden de Raad van Molenlanden tot Executeur Testamentair benoemd.

Als het laatste hier van toepassing is, en het doel waarvoor het legaat bestemd was buiten beeld geraakt is, wordt het geld niet automatisch van de executeur testamentair, maar moet de executeur testamentair een alternatieve bestemming zoeken die zo dicht mogelijk uitkomt bij het doel dat de schenker van het legaat voor ogen had.

Reageert u eens op deze analyse.

Antwoord:

De termen die in de vraagstelling worden aangeduid zijn niet regulier maar hebben zeer waarschijnlijk te maken met waar e.e.a. nu thuishoort of zou zijn vastgelegd. De toenmalige gemeente Giessenlanden heeft een besluit genomen om het bedrag van € 5 mln binnen de Algemene Reserve beschikbaar te houden voor het specifiek genoemde onderwerp. Het gevolg hiervan zou zijn dat er eerst onderzoek gedaan diende te worden voor haalbaarheid en de afspraak was dat dit deel van de Algemene Reserve niet mocht worden aangewend, dat is ook nooit gebeurd. Toen Giessenlanden en Molenlanden zijn gefuseerd zijn eerdere (specifieke) besluiten nog steeds van kracht maar is er 1 algemene reserve van de nieuwe gemeente. In die zin heeft Giessenlanden dit dus ingebracht. Het recht om over reserves te beslissen is alleen voorbehouden aan de raad. Het doel komt nu, zoals aangegeven, te vervallen en de 'beklemming' van het bedrag kan daarom worden losgelaten. Het geld blijft zodoende beschikbaar voor 'algemene' aanwending en als onderdeel van het weerstandsvermogen.

Vraag 6:

De gemeente Giessenlanden wilde blijkbaar die € 4,9 mln investeren in de leefbaarheid van Hoogblokland en directe omgeving, en fusiepartner Molenwaard stemde daarmee in. Als dit bedrag niet aan de ontsluiting uitgegeven kan worden, moeten we dan in de geest van de wil van de rechtsvoorgangers van Molenlanden dit bedrag ten goede laten komen voor andere initiatieven, bijvoorbeeld in infrastructuur, of het 'straatje erbij' ? U weet wel: de initiatieven die de dorpsraad van Hoogblokland ons tijdens het dorpsbezoek zelf aanreikte.

Antwoord:

Op 12 september 2015 heeft de gemeenteraad van Giessenlanden, onder de noemer 'Verbetering infrastructuur Arkel/Hoogblokland i.r.t. afslag A27', een bedrag van (toen nog) € 5 mln vastgelegd als bestemd vermogen. Dit was bedoeld voor een mogelijke aansluiting van het onderliggende wegennet, m.n. de Vlietskade in Arkel, op de A27. Dit bedrag was zodoende slechts deels gerelateerd aan de leefbaarheid in Hoogblokland.

Bovendien is het betreffende bedrag niet vrij besteedbaar maar moet worden onttrokken aan de Algemene Reserve. Concreet wil dit zeggen dat het saldo van deze reserve daalt met dit bedrag indien de raad besluit dit uit te geven aan een ander doel. De dekking zou in dat geval dus de Algemene Reserve zijn. Zoals u weet bestaat het weerstandsvermogen voor het overgrote gedeelte uit de Algemene Reserve. Hier worden risico's mee opgevangen indien deze zich eventueel voordoen en hier worden eventuele toekomstige tegenvallers die gedekt moeten worden ook uit gehaald.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Molenlanden,	
De secretaris,	De burgemeester,

Femmy Jonker	Theo Segers
--------------	-------------

CC: de leden van de gemeenteraad Molenlanden